Rimaszombat, 1903. november 5. 45. szám. Huszonnegyedik évfolyam.

Szerkesztőség: Rimaszombat, Kossuth Lajos-utcza 37. szám Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona
Negyedévre	2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKON.

Felelős szerkesztő: Dr TERHES SÁMUEL.

Kiadó-hivatal: Rimaszombat, Deák Ferencz-u. 8. sz. a. a könyvkereskedésben — Ide intézendők a kiadó hivatalt illető előrefizetés, hirdetmény, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja: Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . 12 fillér. Többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Nyilttér: Egy sor . . . . 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont" kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legczélszerübben posta-utalvány utján eszközölhető. — **Hirdetést osak a kiadóhivatal vesz fel.**

Költségvetés előtt.

Egy város élete, egészben véve, nem igen különbözik egy magánember életétől. A mint az egyénnek megvannak a maga szükségletei s az ennek fedezésére szolgáló jövedelmei, ugy egy város is jövedelmi forrásokkal kell hogy rendelkezzék hogy fedezni tudja azon szükségleteket, melyeket mint közszükségleteket ismerünk Az okos és czéltudatos egyén előbb tisztába jön a rendelkezésére álló jövedelmi forrásokkal s ehez szabja kiadásait, vagyis költségvetést készit Egy város épen igy cselekszik, de ennek aztán még kell is igy cselekedni, mert közvagyon felett rendelkezvén, azért felelősséggel is tartozik

Városunk is a jövő évi költségvetés előtt áll még s épen azért időszerünek tartjuk annak elkészitését megelőzőleg egynémely dolgot meghányni vetni, hogy az illetékes forumok lássák, mi a legégetőbb közkivánalom, mik azon feladatok, melyek városunkban még megoldásra várnak s melyeknek a költségvetés készitésére befolyással kell birniok.

Nem uj eszmék ezek, mert mióta lapunk hasábjait rójjuk, számtalanszor volt alkalmunk ezekre visszatérni s ezt meg is tettük mindig, mert oly fontosak, hogy megvalósulásukig mindig napirenden lesznek. Számuk — sajnos — még alig fogyott, bár egy — értjük a közvilágitást — már egy haladó városhoz illő megoldást nyert.

Terünk szük volna valamennyinek felsorolására, de egyszerre kivihetetlennek tartjuk mi is valamennyit s szivesen elnélkülöznők egyikétmásikát még nagyon soká, csak a két legfontosabb, édes mindnyájunk legkardinálisabb érdekébe vágó, legdrágább kincsünket, az egészségünket érintő intézmény létesülését ohajtjuk, a csatornázást és vizvezetéket

Jól tudjuk, hogy mekkora nehézségekkel jár, egy a mienkhez hasonló kis városban két ily nagyszabású intézmény meghonositása Jól tudjuk, hogy a mienknél sokkal nagyobb anyagi erőkkel rendelkező népes városok nehezen viselik az ezek létesitése folytán reájok nehezedő terheket Tudjuk azt is, hogy városunk közvagyonára a régi boldogabb időkben elvállalt nehéz terhek nehezednek, melyektől szabadulni aligha lehet, mégis kérni, sőt követelni vagyunk kénytelenek a vizvezetéket és csatornázást, mert egészségünk féltettebb minden kincsnél, s a betegség félelmetesebb minden anyagi tehernél.

Oly sürgős és elodázhatatlan ezen kérdések megoldása, hogy ezekkel nem várhatunk későbbi s azon időpontig, a mikor városunk ipari és kereskedelmi élete föllendül; nem annyival inkább, mert megvagyunk győződve, hogy ezen egészségügyi intézmények inkább előmozditják egy város természetes és bevándorlás utján történő népesedését, mint bármi más a világon.

Egy, a mienkhez hasonló egészséges, védett fekvésü s minden abnormis időjárástól mentes város csak vonzó erővel hatna az idegenre, ha nyujtani képes mindazon követelményeket, mik a kellemes itt tartózkodást lehetővé teszik. Már pedig a kik első sorban ezt keresik, azok nem a szegény emberek, hanem a létfentartás eszközeivel rendelkező halandók, kik, mint fogyasztók, szivesen megfizetnek a jó vizért s a tiszta, hulladékoktól nem fertőzött levegőért is. Ha aztán igy a fogyasztók száma az egészségügyi intézmények csalogató hatása alatt megnövekszik, teremtené az ipart és kereskedelmet minden külön utánjárás nélkul, mert hol a kereslet meg van, nem fog hiányozni a kinálat sem.

De ha többre nem számithatnánk is, — a mi ki van zárva, — már eddigelé annyi intézménynyel dicsekedhetik kis városunk, a menynyivel hozzá hasonló más város aligha s igy már ezek kedveért is elengedhetetlen, elodázhatatlan és érdemes az egészségügynek áldozatot hozni Természetes s ez elől el nem zárkózhatunk, hogy azok, kiknek ezen intézmények leginkább használnak, értjük a hivatalnoki kart, a teherviselésből ki nem vonható. A teherviseléshez leendő hozzájárulás módozatainak ügyes megállapitása aztán a végrehajtás feladata De tekintettel arra, hogy az állami és megyei tisztviselők fizetéseik után községi adóval a törvénynél fogva nem terhelhetők, — ha a közvetlen teherviselés a községi adófizetőkre hárulna is kizárólag, a halogatásra ez alapul nem szolgálhat, mert közvetve a béremelés és vizdijakban az a ház és telek tulajdonosoknak ugy is megtérülne; sőt előidézője lehetne ez egy haladó lépésnek, annak tudniillik, hogy városunk egy magasabb lakbérosztályba kerülne, miből ugy a tulajdonosnak, mint a bérlőnek csak haszna lenne.

Nem lesz szükségtelen városunknak csatlakozni azon mozgalomhoz sem, melyet mostanában egy nagyobb alföldi város inditott, kérvényezvén a képviselőháznál, hogy évenkint egy bizonyos összeg vétessék fel az állami költségvetésbe a vidéki városok csatornázása és vizvezetékkel leendő ellátására, minek ha eredménye lenne, városunk résen legyen, hogy az elsők közé juthasson.

Bármiként történjék is azonban a kivitel, nekünk mindegy, csak megtörténjék. Egy kétségtelen, az tudniillik, hogy más akadályt felhozni, mint az anyagi kérdést, nem lehet. Ez pedig, mint fentebb kimutattuk, tulajdonképen nem akadály, de sőt jó befektetés, mert dusan meghozza kamatját.

Kiváncsian várjuk azért a költségvetést, miből látni fogjuk, mi eredménye lett figyelmeztetésünknek. Annyit tudunk, hogy a városházán a jóakarat és vállalkozó kedv nem hiányzik s igy az eredmény, ugyszólván a képviselőtestület kezében van letéve. Ettől pedig elvárjuk, hogy feladata magaslatán állva, haladó szellemben gondolkozzék s szakitva a Pató Pál ur hagyományaival, csak olyan költségvetést fogadjon el,

TÁRCZA.

Őszi rózsák . . ,

Őszi rózsák, szép virágok!
Sóhajtva nézek reátok;
Eszembe jut ifjuságom,
Szép reményim, tündérálmom.

Könnyü szivvel, balga fővel,
Mentem szembe a jövővel;
Csak daloltam csak kaczagtam
Borba, csókba forrt az ajkam!

Félve kérdi fájó lelkem:
Hol van a lány, kit szerettem?
Vagy tán nem is lány már többé,
Elfelejtett mindörökké?! . .

Tarka álmok, szép remények,
Hej be' gyorsan eltünétek!
Sírva gondolok reátok —
Őszi rózsák, szép virágok!

P.

A nagyréti nevezetességek.

Irta: DR. TERHES SAMU.

Nagyrétnek három olyan nevezetessége van, melyre az egész falu lakossága büszke.

Ez a három nevezetesség: az oltárkép, a patyikus tüzoltó uniformisa és a járásbiró ur kutyája

Az oltárképnek az a története, hogy ezelőtt vagy három esztendővel egy elzüllött festőt találtak a faluvégi árokban félig részegen, félig megfagyva A szánalmas állapotban levő embert bevitték a plébánoshoz, a ki hires volt jószivüségéről.

A főtisztelendő ur ezuttal sem volt kevésbbé könyörületes, mint máskor, és nem lökte ki házából a festőt, a ki a meleg szobában kezdett kiengedni, és ez a fele is a mely még előbb megvolt fagyva, részeggé változott át.

A festő jó érezte magát a plébánián, és hogy némileg meghálálja a főtisztelendő ur jószivüségét egy szép oltárképet festett a templom számára.

Az oltárkép Szent Lászlót ábrázolta, kezében egy hatalmas nemzeti szinü lobogóval, az övében pedig két hatalmas pisztollyal

Igy az oltárkép inkább hasonlitott valami guerila vezérhez, mint Szent Lászlóhoz, de a nagyrétiek hires verekedők lévén, a falu közönségének mégis nagyon tetszett ez a harczias Szent László

A festő nemsokára, hogy ezt a remekmüvét megalkotta, meghalt.

Meggyult szegényben a pálinka

Ez tehát az egyik nevezetesség, az oltárkép A másik nevezetesség a patyikus tüzoltó uniformisa.

Ennek az uniformisnak nincsen semmi történelmi háttere. A rendes körülmények közt, a szabómühelyben létrejött uniformis. Nevezetességét tisztán a czifrasságának köszönheti Azt meg is kell adni, hogy még egy papagály is közönséges szürke szinüvé válnék ijedtében, ha a patyikust tüzoltói kosztümében megpillantaná.

A harmadik nevezetesség végül a járásbiró ur kutyája. Ez a kutya fizetéstelen joggyakornoki minőségben van alkalmazva a járásbiróságnál és a járásbiró ur szerint több esze van, mint három zsidó fiskálisnak. Ez a kiváló szellemi képessége főleg abban nyilvánul, hogy mikor a járásbiró ur megesketi a kihallgatott tanukat, akkor a kutya — tisztában lévén az eskü kiváló fontosságáról — feltápászkodik fektéből, és állva hallgatja végig a megesketést.

A járásbiró ur különösen a szárazvölgyi parasztok elé szokta a kutyáját példányképen állitani Mikor a megesketésnél, vagy az itélet kihirdetésnél valamelyik ülve marad ráordít

— Látja kend, abba' a kutyába' több tisztesség van, mint kendben.

Természetes dolog, hogy e három nevezetesség közül az oltárképre a plébános, az uniformisra a patyikus, a kutyára pedig a járásbiró volt a legbüszkébb.

A büszkeség mellett az egymás iránt való irigység is kifejlődött bennük, kivált ha valamelyik nevezetesség a másik kettőnek rovására egy bizonyos időre nagyobb nevezetességre tett szert, — de azért általában véve eléggé barátságos viszony volt köztük.

A patyikus tüzoltó uniformisában gyakran eljárt a templomba szent László képe előtt imádkozni, és a járásbiró ur kutyája gyakran eljárt a patyikus konyhájába, kivált ha valamely zsiros falatra volt kilátása.

Egyszer azután egy sajnálatos körülmény megzavarta a plébános, a patyikus és a járásbiró közötti jó viszonyt. Nemcsak megzavarta, de egészen tönkre is tette, ugy hogy most még a lehetősége is ki van zárva, hogy ujra jó viszonyban éljenek egymással.

Ugy történt a dolog, hogy a patyikus véletlenül rálépett a járásbiró kutyájának a farkára

A legtöbb kutyát kellemetlenül érinti, ha a farkára lépnek, és a járásbiró kutyája azzal adott kifejezést hirtelen felháborodásának, hogy neki esett a patyikus urnak és a szó szoros értelmében szétszaggatta a rajta levő szép tüzoltó uniformist. Annyira szétszaggatta, hogy a helybeli szabómesternek: Repka uramnak határozott véleménye szerint, az többé össze nem volt varható. Igy tehát Nagyrét egyik nevezetessége és a patyikus főbüszkesége elpusztult.

Azonban a patyikus nem olyan ember, a ki olyan könnyen le tudna mondani arról a büszkeségről, hogy ő az egyik nagyréti nevezetesség tulajdonosa. Ha elpusztult a tüzoltó untformis, majd kigondol ő valamit, valami olyan nagyot és dicsőt, hogy egyszerre leszoritja a plébánost, meg a járásbirót a dicsőség piedesztáljáról,

Gondolkozott sokáig, de sehogy sem jutott eszébe valami elbüvölő eszme. Először arra gondolt, hogy egy még czifrább uniformist fog magának csináltatni, de a Repka uram véleménye szerint, az elsőnél czifrább nem volt varrható.

Olyan sokáig nem jutott eszébe semmi, hogy a helybeli intelligenczia már azt hitte, hogy a patyikus lelép a küzdtérről, mikor végre egy szép tavaszi napon megfogamzott agyába a nagy gondolat.

A laboránsával gyorsan összehivatta az Ö. T. E. tagjait (nem Ökrök Tehetetlen Egyesülete, hanem Önkéntes Tüzoltó Egyesület) rendkivüli közgyülésre és a szép számmal egybegyült önkéntes tüzoltókhoz a következő rövid, de tartalmas szónoklatot intézte;

melyben az egészségügynek is kijut a maga, még pedig tekintélyes része.

Értelmiségi cenzus

Lapunk hasábjain több izben írtunk arról az immár országossá vált eszméről és mozgalomról, mely *Druisner* György kir. h. tanfelügyelő kezdeményezése folytán látott napvilágot és ölt mindinkább nagyobb arányokat. Ez az *értelmiségi cenzus* behozatala, mely szerint a képviselőválasztásnál a választási jog alapfeltételéül az köttetnek ki, hogy a választó magyarul írni, olvasni és számolni tudjon.

A mozgalom Szepesmegyéből indult ki, hol *Druisner* György akkor tanfelügyelő volt s a vármegye törvényhatósága szívesen tette magáévá azt az okos indítványt és melegbaugu ajánlattal küldte meg az ország összes törvényhatóságainak hozzájárulás végett azzal, hogy a képviselőházhoz ez ügyben intézett feliratot pártolják.

Vármegyénk törvényhatóságának állandó választmánya és közgyűlése legutóbb foglalkozott e fontos kérdéssel és a közgyűlés elfogadta az állandó választmánynak *Lukács* Géza főjegyző által szövegezett következő javaslatát:

„Ezen nagyfontosságu átiratot beható tanácskozás alá vévén, figyelemmel arra, hogy ha a választói jog az egyénnek magyar nemzeti irányu intelligentiájától tétetik függővé, ugy a magyar közművelődés alapját képező népiskolák fejlesztése az eddiginel sokkal gyorsabb lépésben nyer befejezést, mert ha nem feltétlenül anyagi, de okvetlen erkölcsi támogatásban részesülendnek azok részéről is, kiknek a népre való befolyásuk épségben való fenntartása szükségképen igényli minél tekintélyesebb nagy részének a választói jogosultság megszerzését.

Figyelemmel továbbá arra, hogy az olvasott feliratban lefektetett törekvés az állam és a felekezetek czélzataival együttesen kifejezésre juttatja a magyar nemzet vezető szerepét; kényszerítő hatása alatt rohamos léptekkel munkálja, hogy magyarrá legyen a haza minden lakója; nemzetive teszi a haza kulturáját; összeforrasztó hatásával hathatós eszközül szolgálja belső megerősödésünket s fokozza ellentálló képességünket kívülről jövő támadások ellen; végeredményében nemlétezővé teendi a nemzeti surlódásokat; felesleges sé téven a nemzetiségi törvények átalakitását, ekként megkíméli a nemzetet ujabb izgalmaktól; fokozván az egyénnek általános müveltségi fejlődését, kereső és adózó képességét s nemzetgazdasági emelkedését, egyszersmint emeli a külföld előtt hitelünket és biztositandja függetlenségünket. Mindezen nagy horderejű indokok alapjánál nyilt kifejezést adván azon nézetünknek, hogy a választási jog megállapitásánál az eddig is létezett adócenzust mellőzni hazafiui aggodalmaink tiltják s igy a választási jogosultság a már szerzett jogok épségben tartása mellett az adó és a magyar értelmiség cenzusának helyes kapcsolatba hozásával lenne megoldható, Szepesmegye közönségének a képviselőházhoz intézett feliratát pártolni annál inkább hazafiui kötelességünknek tartjuk, mert ezen eszme megvalósitása — meggyőződésünk szerint — nemzeti életünkben egy uj és boldogabb kornak csarnokába vezet s nemzeti fennállásunknak megdönthetetlen alapját képezendi."

E határozatot Szepesmegye közönségével is közlik.

A vármegyei közigazgatás.

Megyénk törvényhatóságának legközelebb tartott őszi közgyűlésén a vármegyei közigazgatásnak mult negyedévi állapotáról Bornemisza László alispán következő jelentésben referált:

„A vármegyei közigazgatás legközelebb lefolyt negyedév alatti állapotáról van szerencsém rendszerinti tiszti jelentésemet, a következőkben tisztelettel jesen előterjeszteni:

Mindenek előtt jelentésem során, kegyelettel kivánok megemlékezni azon súlyos veszteségről, mely ez idő alatt, vármegyei bizottságunkat érte, három tagjának: *Mariássy Gézának*, folyó hó 23-án Berzetén, — *Cziner Bélának* október hó 14-én Abafalán és *Gömöri Miksának* október hó 15-én Budapesten bekövetkezett gyászos elhalálozása által. Vármegyénk közönsége közérzületének óhajtok kifejezést adni, azon tisztelettel jes előterjesztésemmel: hogy gyászos elhunytuk feletti igaz részvétünknek jegyzőkönyvünkben kifejezést adjunk s ezen elhatározásunkat, a boldogultak gyászoló családjának tudomására juttassuk.

Különben mult nyári közgyűlésünk idejétől, oly különös esemény, mely a vármegyei közigazgatást rendes menetében nagyobb mervben megzavarta vagy épen megakadályozta volna — elő nem fordult. Azonban a törvényen kivüli állapot általánosan nyomasztólag hat, nemcsak politikai és közgazdasági viszonyainkra, hanem a válságos helyzet igen megnehezíti függőben lévő fontosabb vármegyei közügyeink elintézését is és ennek következtében, közigazgatásunk intézésénél, a megkivántató időbeli folytonosság fentartására és az ügyek rendszerinti elintézésére késleltető befolyást gyakorol.

A vármegyei tisztikar általában törvényszerinti kötelességének a viszonyokhoz képest meg felelni igyekezett — s a közigazgatás hatáskörébe utalt ügyek törvényszerü elintézésben részesittetek.

A vármegyei tisztikarban ez idő alatt személyi változás elő nem fordult.

A vármegyei közigazgatási-, árva- és gyámhatósági kiadásokról, valamint ezek fedezetére szolgáló bevételekről az 1904 ik évre elkészitett költségvetés, mely szerint a szükséglet főösszege 192.968 korona — a fedezet főösszege pedig 187.986 korona és igy 4982 korona állami pótjavadalmazás kérelmezése utján fedezendő *hiánnyal* irányoztatik elő, — az állandó választmány beható tárgyalás után — ezen közgyűlésünknek fogja egyik kiválólag fontos tárgyat képezni. Megjegyezni kivánom azonban, hogy amennyiben a folyó évi meg eddig kormányhatóságilag jóváhagyásban nem részesitett költségvetésünk végeredménye 7562 korona hiányt tüntetett elő — ez évi költségvetésünk ehez képest tehát tulajdonképen 12.544 korona hiánnyal záródik, — vagyis ezen összegnek állami pótjavadalmazás utján fedezése lenne a m. kir. Belügyminiszteriummal feliratilag kérelmezendő.

Átterve vármegyei útügyeinkre — mindenek előtt felemliteni kivánom, hogy a folyó évben útadó fejében

kivettetett	194044 21	kor.
(mult évinél 12844 63 kor. kevesebb).		
Előző évben tényleges hátralék volt	26201 05	„
összesen befizetendő volt . . .	220245 25	„
ebből töröltetett	2237 99	„
helyesbitett tartozás volt . . .	218007 26	„
Erre f. október hó 1-ig befizettetett	102320.54	„
még hátralékban van . . .	115686.72	„

Ezen hátralék a következőleg oszlik meg:

1. A rozsnyói járásban van . .	13553 79	kor.
2. A nagyróczei „ „ . .	6 91 41	„
3. A r.-szombati „ „ . .	7541 41	„
4. A rimaszécsi „ „ . .	27886 27	„
5. A tornallyai „ „ . .	14983 35	„
6. A garamvölgyi „ „ . .	14542 53	„
7. A négy r. t. városban . .	21497 30	„
8. A közvetlen fizetőknél . .	9290 66	„
Összesen .	115686 72	kor.

Az esedékes vármegyei utadónak rendes beszolgáltatására nézve a szorgalmazó intézkedés a vármegyei közigazgatási bizottság üléséből a havi kimutatások alapján rendszeresen megtétetik ugyan, ennek ellenére, az utadó beszolgáltatásának ily nagy mérvü késedelmét indokolni vagy csak menteni sem lehet. Mivel a m. kir. kereskedelemügyi ministerium által jóváhagyott költségvetés szerint törvényszerűen kivetett utadó rendszeresen kötelezőleg befizetendő jelenleg is, mert a vármegyei utadó a törvény 23 § a értelmében, a költség előirányzatot megelőző évben, a törvényhatóság területén közigazgatásilag előirt állami földadó, házadó, keresetadó — nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója, bányaadó, tőkekamat és járadékadó (ide értve a földtehermentesitési járulékokat, az általános jövedelmi pótadónak azonban kizárásával) után bizonyos meghatározott százalékban szabandó meg. Ezen százalék 10 %-ban, az igás napszám ára 6 koronában, a kézi napszám ára egy koronában ez évre véglegesen megállapittatván — az utadó ezek szerint a mult évi állami adókimutatások alapján törvényszerűen kivettetvén, a vármegyei útadó a községek által tehát ez idő szerint is feltétlenül kötelezőleg befizetendő.

Ennélfogva törvényhatósági közútaink rendszeres kezelése érdekében, tisztelettel jesen kérem, hogy a vármegyei összes községek elöljáróit — illetékes főszolgabirák utján — az útadó sürgős beszolgáltatására — a törvényes következmények terhe alatt — már ez alkalommal határozatilag kötelezőleg utasitani méltóztassék.

A vármegyei kezelés alatt álló útvonalakra költségelőirányzatilag megállapitott fedanyag a vállalkozók által már kiszállittatván és előállittatván, bizottságilag leendő átvételére a szükséges intézkedést megtettem.

A folyó évben ebadó fejében kivettetett 7716.— kor.
hozzáadva a mult évi hátralékot . . 682 — „

befizetendő volt . . . . . 8398.— „
erre eddig befizettetett . . . . . 260.— „

marad hátralék . . . . . 8138 — „

Ezen vármegyei pótadó is, törvényszerint feltétlenül befizetendő levén — erre nézve is kérem, hasonlóan a szükséges szorgalmazó intézkedést megtenni.

Vármegyei uj székházunk építési költségeinek teljes kielégitésére, a pesti magyar kereskedelmi banktól felvett 170000 korona törlesztéses kölcsön már elszámoltatván és folyóvá tétetvén, s a vármegyei tiszti nyugdijalapból felvett 100000 korona törlesztéses kölcsön értéke készpénzben a bank által m gkeresésemre, koronajáradék kötvények vásárlása végett — a m. kir. központi államépénztárba befizettetvén — most már nem leend semmi akadálya annak, hogy a vármegyei székház építésének végrehajtásáról szóló végjelentés, a már felülvizsgált és mult alkalommal bemutatott számadások alapján, — a legközelébb tartandó téli közgyűlésünknek előterjeszthető legyen.

Tisztelettel bejelentem továbbá, hogy „Magyarország vármegyéi és városai" czimü műnek vármegyénk (monográfiájat) leirását tartalmazó kötete megjelent s az az eddig megjelent kötetekhez hasonló diszes kiállitásban s Vármegyénk leirását, fejlődésének történetét, — természeti szépségeit, közintézményeit, közgazdasági-, gyáripari, kereskedelmi s bányászati viszonyait alaposan ismertető tartalommal — jelen közgyűlésünkben fog bemutattatni s ezzel egyidejüleg, a szerkesztőség előterjesztése is ez alkalommal fogja elintézés tárgyát képezni.

A személy és vagyonbiztonság ez idő alatt a vármegye területen, nagyobb mérvben meg nem zavartatott.

A kivándorlás vármegyénk területéről, a mult évhez képest, a folyó évben ismét tetemesen növekedett, a mennyiben összesen beadatott eddig hivatalomhoz külföldre szóló útlevél elnyerése végett önálló kérvény 3236 egyén részére — (mult évinél 689 el több) 5 kivételével Amerikába való kivándorlásra.

A vármegye területén 30 napi időtartamra könyöradomány gyüjtésére szóló engedélyt 17 esetben adtam ki. Házalási engedélyre szóló könyv kiadatott 57 egyén részére.

A közegészségi állapot, tekintettel arra, hogy járványos betegségek nagyobb területre kiterjedőleg fel nem léptek, kielégitőnek mondható.

A hasznos házi állatok egészségi állapota, mennyiben a szarvasmarhák között a ragadós száj- és körömfajás több községben vidékenként uralgólag fellépett és a sertések között a sertésvész még ez idő szerint is, több községben pusztit, kedvezőnek nem mondható.

A ragadós száj és körömfajás a folyó évben fellépett 43 községben, megszünt 31 községben, jelenleg zárlat alatt van 12 község. És pedig: Alsó-Szuha, Lucska, Dénes, Dernő, Krasznahorkavarallya, Krasznahorka-Hosszurét, Berzéte, Harskut, Barka, Rozsnyó, Rudna és Rimaszombat.

A sertésvész fellépett 76 községben, megszünt 52 községben, jelenleg zárlat alatt van 24 község és pedig: Szilicze, Olahpatak, Alsó-Sajó, Nadabula, Likér, Rimabánya, Sugány, Rimaszombat, Nagy-Szuha, Rimócza, Pongyelok, Serke, Feled, Détér, Derencsény, Mnisány, Kopras, Ratkó, Murány-Zdihava, Hisnyo, Helpa, Telgart és Sumjácz.

Minden egyes esetben ezen veszedelmes ragadós betegség fertőzés általi terjedésének és elhurczolásának megakadályozása végett az előszabott óvintézkedéseknek pontos és legszigorubb foganatba vételet elrendeltem és a legerélyesebb ellenőrködő felügyelet gyakorlata érdekében a leghathatósabban intézkedtem.

Minden irányban egyenlően és kivételt nem engedve — végrehajtott ezen szigoru intézkedéseimnek tulajdonitható, azon kedvező eredmény: hogy a ragadós száj- és körömfajás — daczára, hogy a szomszédos Borsod-, Abauj-Torna, Heves- és Szepesvármegyékben nagyobb területekre kiterjed, — még ez ideig bár vármegyénkben is több vidéken fellépett, *mindenütt sikerült helyhez kötni*, ugy, hogy a vetési sürgős munkalatok akadálytalanul végezhetők voltak, s nagyobb területre kiterjedő mérvet nem vehetett.

Teljes elismeréssel kell kiemelnem a törvényhatósági főállatorvosnak és a járási s városi állatorvosoknak, valamint az illető járások főszolgabirainak hivatalbeli buzgalmát és önzetlen erélyes tevékenységet.

Végezve jelentésemet, az egyes vármegyei közérdekü ügyek tárgyalása alkalmával — előterjesztéseimet a tekintetes vármegyei közgyűlés mindenkor tapasztalt méltányló becses figyelmébe és jóindulatába ajánlom.

— Igen tisztelt uraim! Bocsánatot kell mindenekelőtt kérnem önöktől, különösen pedig Kovács János tisztelt polgártársamtól, aki a felesége betegágya mellől jött ide, — hogy önöket ilyen sürgősen idehivattam, de a terv, a melyet elő akarok adni, olyan fontos, hogy annak keresztülvitele nem tűr halasztást. Mindnyájan tudjuk, hogy a modern tüzoltás történetében milyen nagy szerepe van a szivattyunak. A nagyréti önkéntes tüzoltóság több oldalról jövő intrikák és ravasz fondorlatu támadások következtében mind ez ideig nem tudott olyan magaslatra emelkedni, hogy a szivatytyuk óriási jelentőségét kellően méltányolni tudta volna. Én, tisztelt uraim, mint a tüzoltó egylet főparancsnoka, elhatároztam magam ezen régi mulasztás helyrepótolására, és ha a társadalom nem segit, a magam anyagi erejéből szerzem be a szivatytyut. — Már meg is rendeltem, mahoz egy hétre itt lesz. Kétszázötven forint volt az ára.

A beszédet nagy éljenzés és a patyikus savanyu borának nagy mértékü fogyasztása követte.

A szivatytyu szerencsésen meg is érkezett. A patyikus diadalmámorban uszott, ugyannyira, hogy diesőségének fényét még akkor sem lehetett elhomályositani, mikor a járásbiró a vasuti feladó vevényből kisütötte, hogy a fecskendő ócska, és hogy nem 250 forintért vette a patyikus, hanem 180 forintért, és ezt is részletfizetésre.

Ezen hiresztelésekénél sokkal nagyob baj volt az, hogy nem mutatkozott alkalom a szivatytyu működésének kipróbálására.

Már-már kezdett a szivatytyu iránt való csodálat eloszlani, mikor a patyikusnak ujból egy remek eszméje támadt.

Megvette a falu czigányától a falu végén levő nádfedelü viskót és az önkéntes tüzoltókkal együtt elhatározták, hogy vasárnap délután a viskót felgyujtják és kipróbálják a szivattyut. A patak is éppen ott folyt a falu végén, tehát igen alkalmas terénum volt a tüzoltásra.

Igy is történt minden. A viskót petroleumos csóvákkal szépen felgyujtották, azután mikor már elkezdett égni, nekiirányitották a szivattyucsövét és elkezdték a szivattyut hajtani. Azonban a szivattyuból az Istennek sem akart csak egy csep viz sem kijönni, ellenben délnyugat felől egy kis szél kerekedett, fel fel kapott egy csomó égő csavat, vitte be a falu felé, ugy hogy alig telt bele néhány percz és már a falu végen levő szalmafedelü házak langban allottak.

Nagyrét és London abba különbözik egymástól, hogy Londonban hejh van sok számos utcza, Nagyréten pedig hejh nincs sok számos utcza, mert csak egy utcza. Igy a tüz nem terjedhetett el több utczán csak az az egy utcza volt végig lángos.

A szivattyu még mindég nem akart működni, a szél pedig mindjobban működött. A tüz belekapott a templomba is. Odaégett a torony, elővadtak a harangok, és fajdalom odaégett még a hires Szent László kép is. Végre egy hirtelen jött záporeső oltotta el a tüzet és megmentette a falu hazainak két harmadát. Az egyharmada leégett.

A hatósági vizsgalat a többek közt azt is kideritette, hogy a szivattyu azért nem akart működni, mert a szivó csövet megforditva illesztették bele. A patakba tették a fecskendő végét és a szivó végével akartak oltani. Nem a patakkal akarták oltani a tüzet, hanem a tüzet akarták beleszivni a patakba. A tüz pedig nem bolond, hogy neki menjen a viznek.

A patyikus megszökött a nép dühe elől, és jelenleg jogerős elitéltetése folytán a börtönbe álmodozik a rosszul sikerült oltási próba felől. Szent László képe odaégett, a fecskendőt a nép összetörte. Igy most már a három nevezetesség közül csak a járásbiró ur kutyája maradt meg.

Utóbb azonban erről is kiderült, hogy az ő nevezetessége is csak közönséges svindli, nem bir valami olyan magasabb lelki képzettséggel, a mellyel az eskü szentségét fölfoghatna és egyszerüen csak azért áll föl a tanuk megesketése alatt, mert akkor a járásbiró ur is felál és a kutya azt hiszi, hogy már indulnak sörözni, és mikor a járásbiró ur leül, akkor a kutya is lefekszik és varakozik tovább.

Ez a nagyréti három nevezetesség szomoru históriája.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujitották avagy hátralékaikat ki nem egyenlitették, hogy ugy az előfizetést megujitani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenliteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Rákóczy-ünnepély. Mint lapunk egyik megelőző számában emlitettük, a helybeli kaszinó f. hó 11-én a Háromrózsa disztermében hazafias Rákóczy-ünnepélyt tart. A műsort a rendezőség következőleg állitotta össze:

1. Hymnusz, énekli a Dalárda.
2. Elnöki megnyitó. Kubinyi Aladár kaszinói elnöktől.
3. Emlékbeszéd, tartja Czinke István.
4. Kurucz dalok, tárogatón, zenekisérettel előadja Ruzicska István.
5. Rákóczy, költ. Szávay Gyulától, szavalja Lukács Margit k. a.
6. Kurucz dalok, egyveleg, énekli a Dalárda.
7. Bánk-bán, Erkel Ferencztől, hegedű soló, zongora kisérettel, előadják Dr. Veres Samu és Pásztory Gyula.
8. Szózat, énekli a közönség.

Belépti dijak nem lesznek, de a Kassán felállitandó Rákóczy szobor javára önkéntes adományok elfogadtatnak s e czélból egy szekrény lesz elhelyezve a terem bejáratánál. Az ülőhelyek nagyobb része a hölgy közönség részére lesz fentartva, — egyébként a bemenet teljesen szabad.

Uj kereskedelmi államtitkár. A mai lapokból értesülünk, hogy megállapodás történt arra nézve, miszerint kereskedelemügyi államtitkárra Gróf Serényi Béla országgyülési képviselő, vármegyénk Putnokon lakó, köztiszteletben álló földbirtokosa fog kineveztetni. — A kiváló főur a képviselőházban több feltünést keltő beszedet mondott a kereskedelem és ipar támogatása és fejlesztése érdekében s ezért merkantilista grófnak is elnevezték. Mint képviselő általános rokonszenvnek és szeretetnek örvend a képviselőházban. Ha a hir valónak bizonyulna, őszintén örvendenénk, hogy már vármegyénkből is jut valaki a kormányzat polczára.

Templomfelszentelés. A hrussói ág. ev. anyaegyházhoz tartozó lipoczi ev. leányegyház, megyénk nemes nagyurának, Andrássy Dénes grófnak adományából diszesen rendezte be szép, kis templomat. — A templomot a mult héten avatta fel szép, magyar beszéd kiséretében Terray Gyula, gömöri főesperes, Alexy Gyulának, a hrussói egyház ifju és lelkes pásztorának közreműködésével. Az egyház szép gyarapitásában jelentékeny része van buzgó felügyelőinek Balogh György kir. főügyészhelyettesnek és Gubcso János, lipóczi birtokosnak.

Athelyezés. A rozsnyói püspök Markovics Géza segédlelkészt, ki nemrég távozott el városunkból, Polonkáról a szepesvármegyei Jekelfalvára helyezte át.

Uj káplán. Kájel Endre rimaszombati ev. ref. segédlelkész e napokban foglalta el állomását.

Halálozás. Mélységes gyász érte a tiszai ág ev. egyházkerület szeretett főpásztorát: Zelenka Pál ev. püspököt. Áldott jóságu neje, szül. Baloghy Lenke m. október 29-én 60 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt Miskolczon. Temetésén, mely 31-én szombaton délután történt, impozáns módon nyilatkozott meg az egyházi és világi, katonai és polgári hatóságok, testületek és magánosok részvéte és szeretettel párosult tisztelete a gyászba borult egyházfő személye iránt. A temetési gyászbeszédet a püspök kivánságára kebelbarátja és az egyházkerület kormányzásában leghivebb munkatársa Glauf Pál, kishonti főesperes mondotta. A mélységes érzelemmel athatott és gondolatokban magasan szárnyaló szép beszéd általános megilletődést keltett az óriási és előkelő gyászgyülekezetben, melynek sorában az egyházkerület összes espereseinek és felügyelőinek élén jelen volt a kerületi felügyelő Szentiványi Árpád, a szabadelvűpárt alelnöke. Megjelentek az összes felekezetek küldöttei, Borsodvármegye, Miskolcz városa, a kerületi összes gymnasiumok képviselői; igy a többi között a rimaszombati egy. prot. főgymnasiumot ifju igazgatója Loysch Ödön képviselte. A vármegye és a város összes hivatalos helyiségein, de a legtöbb magánházon is gyászlobogók hirdették az osztatlan és általános részvétet. A gyászház előtt az élénk forgalmu főuton beszüntették a forgalmat, s a merre a menet elhaladt, diszbe öltözött rendőrök ügyeltek a rendre.

Iskolaszéki ülés. A helybeli polgári iskolaszék f. hó 2-ikán Lukács Géza elnöklete alatt ülést tartott, melyen az igazgatónő bejelentette, hogy a folyó tanévre 116 rendes és 1 magántanuló növendék iratkozott be; az I. osztályt: 48, másodikba: 27, harmadikba: 26, negyedikbe: 10, felekezet tekintetében: róm. kath. 37, ev. ref. 27, ág. ev. 25, izraelita 28. — A számvizsgáló bizottság jelentését Kathona Géza jegyző mutatta be. E szerint 1902—1903-ban 12964 kor. 86 f. bevétellel szemben a kiadás: 12165 kor. 78 fill. volt; a maradvány 709 kor. 08 f. — A Nagy Zoltánné irata, melyben a helyettesitésért mond köszönetet, tudomásul vétetett s a helyettesitő Szücs Györgyné és Flieger Zsófia tanitónőknek az ügybuzgó, lelkiismeretes pontossággal és szakértelemmel végzett helyettesitésért elismerését fejezi ki az iskolaszék. Ezután még az óvoda ügyével foglalkoztak és kimondták, hogy óvodába való beiráskor egy negyedévi tandij 2 korona előre fizetendő egy-egy gyermek után, a többi hat korona pedig negyedévenkint előre fizetendő az óvónő kezeihez, s amennyiben a szülők ezt pontosan nem tennék, a városi hatóság fogja beszedni a pénzt. A lakosság erről dobszó utján is értesitve lesz. — Végül a most beiratkozott polgári iskolai növendékek közül a kérvényezők tandij elengedési ügye egyenként tárgyaltatott. A bizottság — tekintettel a nagy pótadóra, kissé szigorubb volt — mint az előző években, de igy is számos növendék részesült egész és féltandij elengedés kedvezményében. — Az ülésen kimondták a Törköly József inditványára, hogy az óvoda felügyelő bizottság, amennyiben azt az óvoda törvény kivánja — legközelebb meg fog alakittatni, s ezzel az ülés az elnök lelkes éltetésével véget ért.

Lelkészbeiktatás. A cserencsényi ág. ev. egyháznak egyhangu lelkesedéssel megválasztott lelkészét Krman Lajost f. hó 1-én igtatta hivatalába Glauf Pál főesperes, Kemény Lajos, osgyáni ev. lelkész segédletével, az egyházhivek óriási jelenlétében. A felavatást ünnepi ebéd követte, az ifju lelkipásztor vendégszerető házában, melyen hazafias, lelkes felköszöntőkben nem volt hiány.

Vizsgaletétel. Ternyey Miklós, Ternyey János posta- és távirdafőnök derék fia, ki a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számosztálynál dijas gyakornok, f. hó 31-én a számvizsgálatot szép sikerrel letette. A vizsgálóbizottság egyhangulag adta meg a képesitést.

Előlépés. Vádnai Károly pénzügyigazgatósági irodavezető — mint értesülünk — egy fizetési fokozattal lett előléptetve.

Halálozás. Tomay Alajos polgártársunkat súlyos gyász érte Ilonka kis leányának 7 éves korában, 31-ikén bekövetkezett elhunytával. Temetése e hó 2-án volt nagy részvét mellett.

Jótékonyság. A halottak iránt érzett kegyelet nyilvánitásakor akadnak nemesen gondolkodó, jólelkek, kik tarka virágok és koszoruk helyett az itt lézengő szegényekre és árvákra gondolnak. Lengyel Pálné és Szerényi János, mint az előző években, most is 10—10 koronát küldtek be a nőegylet elnökségéhez koszorumegváltás czimén a szegények és a népkonyha javára. Az elnökség lapunk utján is köszönetet mond a nemes lelkü adományozóknak.

Halálozás. Özv. Kruppa Györgyné, sz. Dobák Terézia, a Kishonthy-család rokona, okt. 30-án elhunyt. A nemesszivü, munkás uri asszony, korán árvaságra jutott testvérgyermekeinek gondos felnevelője, jóságos anyja volt. Temetése nov. 1-én ment végbe nagy részvét mellett. A rokonság a következő gyászjelentést adta ki: „Kishonthy Gyula, árva unokájával: Kishonthy Zoltánkával; — Kishonthy József gyermekeivel; Hermann Sándorné szül. Kishonthy Klára férjével, gyermekeikkel; — Dr. Krecs Gyuláné szül. Kishonthy Margit férjével, gyermekeikkel; Bihary Gyuláné sz. Kishonthy Anna férjével, gyermekükkel; Kovach Maria, Kovách Katalin, Kovách István; — Manczel Józsefné szül. Kovách Erzsébet férjével, gyermekeikkel, a többi rokonok nevében is fájdalmas érzéssel tudatjak szeretett, felejthetetlen nénjöknek, illetve nagynénjöknek özv. Kruppa Györgyné szül. Dobák Terézianak 1903. október 30-án, éjjel 1 órakor néhány napi szenvedés után, életének 84-ik évében bekövetkezett elhunytát. Hült teteme 1903. november hó 1-én, délután 3 órakor fog az ág. ev. egyház szertartása szerint a helybeli családi sirkertben örök nyugalomra elhelyeztetni. Áldott legyen emléke! Béke lengjen porai fölött! Rimaszombat, 1903. október hó 30-án.“

Uj osztálymérnökség. A Breznóbánya-Bikás-Vereskő között nemsokára megnyiló uj vasutvonal a Breznóbányán szervezendő uj osztálymérnökség hatáskörébe lesz beosztva. Ez osztálymérnökség főnökéül — mint halljuk — Rozsnyóról Havas Ignácz, nálunk is jól ismert, főmérnök helyeztetik át, mérnökként pedig az itt működő, egyik derék fiatal mérnök: Spády Ferencz helyeztetik át. A breznóbánya-tiszolczi vonalat is ez osztálymérnökség hatáskörébe osztják be.

A szokásos ellenőrzési szemle Losonczon f. hó 4-én volt, s a szemlére városunkból is elutaztak f. hó 3-ikán a tartalékos közös hadseregbeli tisztek jelentkezés véget. A honvédtisztek jelentkezése Besztercebányán történik.

A vásártér rendezése. Tudjuk, hogy a vásártér rendezése, illetve egy modern, az állategészségügy, vásári rendtartás és a közönség követelményeinek megfelelő vásártérré való átalakitása régóta foglalkoztatja városunk előljáróságát. Már a képviselőtestület is foglalkozott az ügygyel és kimondotta az átalakitást, s kiküldött egy bizottságot, mely a tervezetet be fogja mutatni. — Most Kerekes Moricz állatorvos a rendezésre vonatkozó s nagy költségeket épen nem igénylő tervezetet adott be a városhoz, mely szerint a nagyobbitott állatvásártéren minden állatfaj külön területen lesz elhelyezendő s a középen egy középületben 8 helyen lehetne átiratni a járlatleveleket, s külön helyiségben kezeltetnének a vonaton elszállittatni szándékolt marhák járatlevelei. A járlatlevelek utáni dij a város pénztárához fizettetnék be, s kiküldöttek lennének minden vásáron alkalmazva. A polgármester elnöklete alatt Samarjay János, Molnár József, Süteő István, Palm Nándor kir. főállatorvos és Kerekes Móricz városi állatorvos a vásártéren szemlét tartottak, s a terv kivihetősége felett tanácskoztak e napokban. A terv szerint torlódások nem lennének a vásártéren, a lebonyolitás gyorsabb és jobb lenne a mostaninál s igy bizonyos, hogy vásáraink jó hirneve is fokoztatnék. A munkálat a képviselőtestület elé fog kerülni.

Ellenőrzési szemle. A hivatalos sorhadi ellenőrzési szemlét városunkban m. hó 29-én tartották a városházán. Az ellenőrzési szemlén Losonczról Kubányi János kapitány, egy derék magyar ember — vett részt, ki Barna Imrével együtt rendben és pontosan végezte a szemlét.

A conservgyár legutóbb tartott igazgatósági ülésén kereskedelmi vezetővé Csillon Tivadar választatott meg, ki a gyár összes ügyeit: beszerzéseket, üzleti összeköttetéseket stb. stb. bizonyára megfelelő szakértelemmel és ügyességgel fogja intézni.

Fegyvervizsgálat. A helybeli m. kir. állami méntelepnél a hivatalos fegyvervizsgálatot mult héten tartották s e czélból Losonczról küldetett ki a fegyverkovács, ki az összes puskákat megvizsgálta.

Novemberi raj. Hisnyóvizen a méhek most is még a nyár derekát érzik. Labos József ottani tanitó folyó hó 3-án a déli órákban rajt fogott.

Pályázat. A rimaszombati kir. törvényszéknél elhalálozás folytán megüresedett és az 1893. IV. t.-czben megállapitott illetményekkel javadalmazott irodatiszti állásra a nagyméltóságu m. kir. igazságügyminiszter urnak f. évi október hó 29-én 10024. I. M. E. szám alatt kelt rendelete folytán — Kubinyi Aladár kir. törvényszéki elnök — pályázatot hirdet. Felhivja mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képzettségüket, nyelvismereteiket és hadkötezettségi viszonyaikat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket, jelen hirdetménynek a hivatalos lapban harmadszori közzétételétől számitott két hét alatt nála nyujtsák be.

Köszönetnyilvánitás. Mindazoknak, a kik felejthetetlen jó néném elvesztése miatti fájdalmamat jó indulatu részvétükkel enyhiteni igyekeztek, ez uton fejezem ki hálás köszönetemet. — Rimaszombat, 1903. november hó 4. *Kishonthy Gyula.*

A nyomdász-sztrájk még ma is tart városunkban, pedig a hatóság most már erélyesen beleszólt a munkakerülők itt élősködésébe. A városi tanács, mint iparhatóság az egyik nyomdászsegédet: Kvasznicska Alajost, ki fenyegetett és munkájában gátolni igyekezett egyik segédet, 200 korona pénzbirságra és 10 napi elzárásra itélte. Wilheim és Diamant segédeket, kik szintén megtenyegettek egy kisegitő nyomdászt, 40—40 korona birságra és két-két napi elzárásra itéltek a f. hó 3-án tartott ülésben. — Azt hisszük, ha derék előljáróságunk tovább is ilyen erélyes kézzel viszi a dolgot, rövid idő alatt kijózanodnak a most még hiu reményekkel eltelt sztrájkolók, kiknek minden lépését élénk és éber figyelemmel kiséri a rendőrség.

A képviselőválasztás epilogja. Olvasóinknak még bizonyára élénk emlékezetében van, hogy a képviselőválasztási mozgalmak idején egy közjegyzőileg hitelesitett s Gaál János által Debnár György és Schwarcz Jakab tanuskodása mellett aláirt körözvény forgott közkézen, melyben Török Gyula képviselőjelöltről azt állitották, hogy ő Tiszolczon a felolvasott turóczszent-mártoni pontokhoz hozzájárult s a tótok által énekelt „hej Slovaci“ t kalaplevéve hallgatta, stb. stb. — E miatt Török Gyula magánvádló képviseletében dr. Ráróssy Gyula ügyvéd a fentnevezettek ellen nyomtatvány utján elkövetett ragalmazás és becsületsértés czimén vádat emelt. Az ügyben a vizsgálat befejezést nyervén, mult héten volt a főtárgyalás, melyen számos tanut hallgattak ki. A tárgyaláson elnök volt: Kubinyi Aladár, birák: Lengyel György és Velesz Ferencz, védő volt dr. Cziner Miksa. A tanuhallgatás alatt élénk visszatetszést szült a biróság és a hallgatóság sorában, hogy a hires Manicza nevü tanu nem akart magyarul beszélni, s a tót tolmácsot kellett igénybe venni. A biróság dr. Ráróssy Gyula vádló és dr. Cziner Miksa védőbeszédének meghallgatása után, a védelem indokait teljesen magáévá téve, a vádlottakat felmentette. A magánvád képviselője az itélet ellen fellebezést jelentett be.

Kövezik a Rimapartot. Zavaros a Rima, ha megárad; és sáros a Rimapart, akár megárad a Rima, akár nem árad meg a Rima. Azaz, hogy csak sáros volt, mert már kikövezik. Egyelőre még csak az u. n. „Vérmező“-t, de majd ezután következik a többi rész is. Azt is kevesen tudják Rimaszombatban, hogy hol van az a „Vérmező“. A Szijjártó-utczáról megy egy kis utczácska a Rimaparthoz (ennek az utczának már magam sem tudom a nevét), a „Kondek-fürdő“-höz szoktak ezen az utczán járni. Ennek az utczának a végén van egy terecske. Ez a „Vérmező“. A nevét onnan nyerte, hogy ott szokták a „disznót ölni és perzselni“. A városi tanács elhatározta, hogy a Vérmezőt kikövezik. Hozzá is fogtak már a kikövezéshez. Nosza elterjedt a Rimaparton az a hir, hogy az egész Rimapartot kikövezik és a Vermezőn lesz a baromfi-vásártér. A rimaparti háztulajdonosok rögtön felemelték a házbért. Pedig hat korai volt az öröm, mert egyelőre a „vásár“ marad a régi helyén. Az egész csak ennyi, hogy a modern kor érezteti hatását még a Rimaparton is. Bizony ugy van ez. Elmultak a régi idők. Kövezik a Rimapartot. Még innestova azt is megérjük, hogy a szemetet nem fogják a Rimapartra hordani.

Uj lap. Sajószentpéteren a nemrég megindult „Sajóvidék“ rövid életü volt s most egy uj lap indult meg változatos tartalommal. Czime: „Felsőborsod“ társadalmi, közmüvelődési és szépirodalmi hetilap s szerkesztője dr. Orbán József ügyvéd.

Közkutak rendbehozatala. Városunkban az u. n. „Csurgó“ és „Kis kut“ már alaposan érzik a rendbehozás, tisztogatás szükségét, s hála a mi derék és figyelmét mindenre kiterjesztő polgármesterünknek, a lakosság e régi óhaja immár teljesitve lesz. A mult héten ugyanis Miskolczról Csomós Bertalan kútmester itt járt, megvizsgálta a közkutakat s a rendbehozatal, tisztogatás iránt sürgősen intézkedett, ugy hogy lapunk megjelenésekor a munkálatok már kezdetüket is veszik a „Kis kut“ nevü közkutnál, mely után a „Csurgó“ következik.

Vadászat. A rimaszombati vadásztársaság f. hó 3-án a rimaszombati határban nagyobb hajtóvadászatot tartott; 16 nyúl és 5 fogoly esett el.

Párbaj Tiszolczon. M. hó 31-ikén véres kardpárbaj volt Tiszolczon. H. Z. állami isk. tanitó és T. E. joghallgató állottak szemben valami jelentéktelen dolog miatt, melyet — mint tudósitónk irja — a magyar kaszinóban igyekeztek békés elintézéssel elsimitani. A tanitó segédei: N. J. A. nyomdász és P. K. állami tanitó voltak, a jogászéi pedig D. I. ügyvéd és D. Iván voltak. A párbaj mindkét fél sebesülésével végződött.

Bacillusok kongresszusa. A helybeli utczai csatornákban tartózkodó bacillusok értesültek mai vezérczikkünkről. Óriási felháborodást keltett körükben, hogy csatornázni és vizvezetékkel ellátni akarják a várost és ezáltal meglesznek fosztva mostani tartózkodási helyüktől. Elhatározták, hogy az őket fenyegető veszély elháritása végett kongresszust tartanak. A kongresszus helyéül a gymnásium melletti patakot választották. A kongresszus a következőképen folyt le:

A tifuszbacillusok főnöke. Mindnyájan tudjuk, hogy milyen nagy veszély fenyeget bennünket. Kérem Önöket, hogy tegyék meg arra nézve inditványukat, hogy mimódon vélik ezt a veszélyt elháritani.

A difteritisz bacillusok főnöke: Én az egész veszélyt nem látom olyan nagynak, mint tisztelt tagtársaim. Hogy gondolnak Önök olyat, hogy Rimaszombatot csatornáznák. Először is nincsen hozzá pénz. Másodszor minek a csatornázás, mikor van villanyvilágitás.

Egy ujonnan jött kolerabaczillus: Én azt mondom, hogy az előttem szóló baczillus ur nagyon is rózsaszinünek látja a világot. A leghelyesebbnek tartanám, ha egyszerüen neki rontanánk a vezető embereknek és elpusztitanánk őket.

(A gyülés nem tartja komolynak a dolgot és szavazattöbbséggel elveti a kolerabaczillus inditványát.)

Távozás közben a baczillusok kara énekli: „Nem, nem, nem, nem. Nem megyünk mi innen el, stb.

Szerkesztői üzenetek.

M. K. Helyben. Ön téved. B—k J—ő helybeli jóhirü kereskedő nem rokona Beck báró vezérkari főnöknek.

Dr. G. B. Köszönettel megkaptam és a közlendők közé soroztam

P. R. Nagy-Rőcze. Egy kis hirt instálunk.

—y —r. Szivesen látjuk munkatársaink sorában s kivánsága is teljesitve lesz. Azonban kérjük, hogy a tudósitásokat lehetőleg rövidre szabni sziveskedjék. Igen sok érdekes dolog kerülhet onnan ki, tudjuk mi azt és várjuk is

---

A rimaszombati királyi ügyésztől.

6782. sz. **Arlejtési hirdetmény.**

A rimaszombati kir. ügyeszség felügyelete alatt álló rimaszombati központi és a hatósága területén levő rozsnyói, tornallyai, rimaszécsi és nagyrőczei kir. járásbirósági fogházakban letartóztatott rabok és foglyok rendes élelmezésének, valamint a beteg letartóztatottak számára orvosi rendelvény alapján kiszolgáltatandó étadagok és élelmi szereknek a jövő 1904 évi január hó 1 napjától terjedő egy, esetleg három évre leendő együttes biztositása iránt a rimaszombati kir. ügyészség hivatali helyiségében a folyó év november hó 6 ik napján délelőtt 10 órakor zárt ajánlási tárgyalással egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Erről a vállalkozni kivánók azzal értesittetnek, hogy az egy koronás bélyegjegygyel ellátott s az alábbi kellékeknek megfelelően kiállitott s felszerelt zárt irásbeli ajánlatok az árlejtés megkezdéseig az alulirott kir. ügyészségnél nyujtandók be.

Később érkező ajánlatok, valamint az árlejtés befejezte után tett utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az irásbeli ajánlatokban számokkal és betükkel kiirva külön ajánlat teendő: 1. a rendes étadagra a hozzá tartozó 56 dkgr kenyérrel együtt értve; 2. a bőjti (112 dkgr. kenyér) étadagra végül 3. a betegek részére kiszolgáltatandó étkekre nézve, mely utóbbi ajánlatnál a számvevőségileg megállapitott kikiáltási árakhoz viszonyitott százalék leengedés kitüntetendő, ugyszintén világosan kiirandó az is, vajjon az ajánlat egy vagy három évre tétetik-e?

A bánatpénz összege 1000 korona, azaz egyezer koronában állapittatik meg, mely készpénzben vagy szabályszerüen biztosittékként elfogadható értékpapirokban az ajánlathoz melléklendő, a szóbeli árlejtésben résztvenni kivánók által pedig az árlejtés megkezdése előtt leteendő, kiemeltetvén, hogy más, még le nem bonyolitott hason vállalatoknak letétben lévő biztositéka, illetőleg az azokra való hivatkozás a fentirt bánatpénzt nem pótolhatja.

A kir. ügyészség által nem ismert vállalkozók előéletük és vagyoni állapotuk iránt a zárt ajánlathoz melléklendő, illetőleg a szóbeli árlejtésnél bemutatandó hatósági bizonyitványnyal magukat igazolni tartoznak.

A piaczi árak alapján számvevőségileg megállapitott kikiáltási ár: a rendes étadagra 56 dkgr. kenyérrel együtt 31 fillér a bőjti (112 dkgr. kenyér) adagra nézve 22 fillér.

A beteg étadagok kikiáltási árairól, valamint a részletes árlejtési feltételekről a kir. ügyészség irodájában a hivatalos órák alatt értesités szerezhető.

Az árlejtési feltételek ismerete, valamint az, hogy az ajánlattevő magát azoknak aláveti, az irásbeli ajánlatokban kifejezetten megemlitendő.

Rimaszombat, 1903 október hó 21.

Mészáros István, kir. ügyész.

A „Tompa"-szállodában

jó minőségű borok literenként 24—30 krajczárért kaphatók.

Értesités!

Alólirott tisztelettel értesitem Rimaszombat város és vidékének mélyen tisztelt közönségét, miszerint a 30 év óta fennálló és a legjobb hirnévnek örvendő

órás és ékszer-üzletemben

mindenféle uj **fali- és zsebórák, ékszerek** nagy választékban kedvező feltételek és jutányos árak mellett kaphatók.

Javitások ugy órák, mint ékszerekben elfogadtatnak és jótállás mellett igen mérsékelt dijért gyorsan eszközöltetnek.

A n. é. közönség szives jóakaratát és pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1903. november 1.

Stechlinszky Ignáczné.

Erzsébettér a „Három-Rózsa" mellett.

Bérbeadó.

Nógrádmegyében: **Fülek-Kelecsényben** az országut mentén lévő **Gaszner Gidáné** tulajdonát képező kényelmes **lakóház,** nagy, kitünő talaju részint termő nemes gyümölcsfákkal beültetett **kerttel** s más szükséges **mellékhelyiségekkel, istáló** stb., azonnal is több évre előnyös feltételek mellett bérbeadó. — Ertekezhetni személyesen vagy levélileg tulajdonosnővel: **Losonczon, Erzsébet utcza 312 sz. alatt** 3—3

Hirdetmény.

A Gömörmegyei Nép- és iparbank a 6462, 5177, 5196, 5955, 5623, 6118, 6115, 5904, 6090 6213, 6415, 6440, 6026, 6066, 6067, 5007, 6183, 6366, 6223, 6510, 6354, 6231 6261, 6319, 4862, 6386, 6502, 6478, 6522, 6447, 6476, 6506, 6508 és 6526 számok alatt elzálogositott és nem rendezett kézi zálogtárgyakat u. m. arany ékszereket, ezüst evő- és diszeszközöket, különféle értékpapirokat **1903. november 22-én** délután 2 (két) órakor saját helyiségében elárverezteti.

Rimaszombat, 1903. október 22.

1—2 **Az igazgatóság.**

Pályázat.

A **„Putnoki Takarékpénztár"**-nál halálozás folytán megüresedett

könyvelői

állásra pályázat hirdettetik.

Pályázhatnak: felső keresk. iskolát végzett, a könyvvitelben és mérleg készitésben teljesen jártas, pénzintézeti gyakorlattal biró önálló működésre képes egyének, az ezekre vonatkozó minősitési bizonyitványok mellett, a keresztlevél felmutatása is kivántatik.

Hivatalba lépés ideje: folyó évi deczember hó 1 seje, véglegesités csak 14 havi próbaidő sikeres eltöltése után igértetik.

Fizetés: 2000 korona (öt évenkénti 200 kor. emelkedéssel), 200 korona lakbér, 150 korona körüli jutalék.

Pályázatok alantirott igazgatósághoz folyó évi november hó 8-áig nyujtandók be.

Putnok, — Gömörmegye — 1903 október 20.

Putnoki takarékpénztár igazgatósága

2—2

Hirdetmény.

474—1903. vhtó sz. — Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a rimaszécsi kir. járásbiróságnak 1902 évi Sp. I. 262/4 számu végzése következtében **Dr Frenkl Mihály** ügyvéd által képviselt **Gál Jenő** javára **Stelkovics László** ellen 85 kor. s járulékai erejéig 1903 évi jan. hó 10-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján felül foglalt és 1720 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, csikók, tinok, szekerek és szobabeli butorok nyilvanos árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. jbiróság 1902. évi V. 545/5. számu végzése folytán 85 kor. tőkekövetelés, ennek 1900 évi jan. hó 1-ik napjától számitott 5%os kamatai $^1/_3$% váltódij és eddigi összesen 90 kor. 12 fillérben biróilag megallapitott követelések erejéig Hangonyon a helyszinén leendő eszközlésére **1903. évi november hó 9-ik** napjának d. e. 11 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becs áron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen arverés az 1881 évi LX. t.-cz 120 § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszécsen, 1903. október hó 20

Kovács Géza kir. bir. végrehajtó.

Tanulóul felvétetik.

Egy jó házból való 13—14 éves fiu tanulóul felvétetik **Mácsay János** füszer- és csemege kereskedésében **Nyustyán.**

Kik a tót nyelvet is birják, előnyben részesülnek.

Árverési hirdetmény.

A venni szándékozók értesittetnek, hogy a néhai Lojko Dániel hagyatékához tartozó **Tiszolczi takarékpénztári részvények** értékesitése czéljából folyó évi **november hó 18-ik** napjának délelőtti 9 órakor Rimaszombatban levő **hivatalos helyiségemben** nyilvános árverés fog tartatni, mikor is a jelzett értékpapirok a legtöbbet igérőnek azonnali készpénzfizetés mellett eladatnak.

Bővebb felvilágositás nyerhető hivatalos helyiségemben a rendes hivatalos órák alatt, esetleg levélbeli megkeresésre is.

Rimaszombat, 1903 október hónap 21 én

Medveczky Sándor,
kir. közjegyző

HOLLOSY JÓZSEF

első és legrégibb ⊙⊙⊙⊙⊙⊙⊙⊙⊙ ⊙⊙⊙⊙⊙⊙⊙ temetkező-vállalata

RIMASZOMBATBAN.

Ércz- és fakoporsók gyári bizományi raktára.

Butorkereskedés, asztalos műhely.

Losonczi-utcza 21. és Kossuth Lajos-u. 19. sz. saját házában.

Alapittatott 1864. Alapittatott 1864

Tisztelettel hozom a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség tudomására, hogy az **1864. évtől** fennálló **temetkező-vállalatomban** ez idő szerint az **ország legelső gyárainak ércz- és fakoporsó** készitményeit **birom** raktáron **bizományba.**

Halalozások alkalmával a szomorodott felek **raktáramban a szükséges összes kellékeket,** különféle minőségben és választékban — mérsékelt áron — **rellelhetik;** van raktáron mindenféle alaku és nagyságu, diszes és egyszerü **ércz- és fakoporsó, szemfedő, lepedő, fejpárna** és **fejdisz, harisnya** és **czipő, gyertya** a ravatal körül és az egyházi személyek részére, **sirkoszorú, koszorúszalag** különféle szélesség és szinben, **mű- és diszvirág** a koporsó és halottas szoba diszitéséhez stb. stb.

Tartok **halottas kocsikat** egyenruhas szolgaszemélyzettel.

Továbbá ajánlkozom halottkémi jelentés kieszközlésére, sirhely kiasatasara, harangoztatas, halottas szobának és környékének feketével valo bevonasara és diszitésére, gyaszjelentések készitése és szétküldésére, az egyházi személyeknek a végtisztesség megadására valo felkérésére stb.

— —

Bútorokból nagy raktárt tartok folyton, itt a legegyszerübbtől a legdivatosabb tárgyak is feltalalhatok és minden jutányos áron; igen **alkalmas vásárlás menyasszonyi berendezkedésre.**

Épületi asztalos munkák bárminő kivitelben, a legjobb anyagból **műhelyemben** szintén **készül.**

Szolgálatkészségemet és raktáram nagy választékát a n. é. közönség jóakaratába ajánlva, vagyok

kiváló tisztelettel

HOLLÓSY JÓZSEF,
temetésrendező, butor- és épületasztalos.

12—*

RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedése, könyvnyomdája, könyvkötészete

Rimaszombat, Deák Ferencz-utcza 8-ik szám.

Ajánlja:

kiváló jóminőségü **irodai** és **fogalmazó papirjait** legolcsóbb árban.

Elvállal modern irodaberendezéseket.

Optimus-sokszorositó!

Nélkülözhetetlen minden irodában. A legtökéletesebb sokszorositó készülék. Szép, tiszta másolatai, könnyü kezelése és olcsósága miatt nagyon elterjedt.

Üzleti könyvek. — Egyházi, ügyvédi nyomtatványok nagy raktára.

Legalkalmasabb ajándéktárgyak:

imakönyvek, diszművek, ifjuságí iratok, képes-könyvek, levélpapirok diszes és egyszerü dobozokban, fénykép- és levelező-lap albumok, emlékkönyvek, téntartók, aquarell- és olajfestékek, festővásznak stb.

Készit eljegyzési és lakadalmi értesitéseket, meghivókat, névjegyeket.

Mindenféle kő- és könyvnyomdai munkák, könyvkötések gyorsan, izlésesen, jutányos árban készittetnek.

Rimaszombat 1903. Nyomatott **Rábely Miklós** könyvnyomdájában.